

1 **Innstilling fra redaksjonskomiteen for helse mv.**

2
3
4 *Forslag til uttalelse nr 1*

5
6 **JA TIL SØNDAG SOM FELLES FRIDAG!**

7 **Regjeringen ignorerer fagbevegelsen, arbeidsgiverorganisasjonene, store deler av**
8 **handelsstanden, frivilligheten, klimabevegelsen, kirken, og et klart flertall i det norske folk, når**
9 **den vil gjøre søndagen til alminnelig handledag i Norge.**

10
11 På tross av faglige råd og folkelig engasjement fremmer regjeringen lovforslag som innebærer
12 ordinær søndagsjobbing for nærmere 300.000 arbeidstakere. Arbeiderpartiet sier klart nei til
13 regjeringens forslag om generell åpning for søndagsåpne butikker.

14
15 Arbeiderpartiet mener omfattende endringer i arbeidslivet, som endring av rammene for
16 åpningstider er, bør gjennomføres i samarbeid med partene i arbeidslivet. Det er i tråd med den
17 norske modellen. I dag gjelder ikke arbeidsmiljølovens bestemmelser for natt- og helgearbeid de
18 ansatte ved utsalgssteder. Med regjeringens forslag vil flere arbeidstakere få svekket sine rettigheter
19 og innflytelse over egen arbeidstid.

20
21 Annerledesdagen søndagen er gir rom for familieliv og fellesskap, frivillig engasjement, idrett og
22 kulturliv. Vi mener det har en stor verdi at vi som land har en roligere dag, med en annen takt, og
23 mer tid sammen med andre. For Arbeiderpartiet handler det om hva slags samfunn vi vil ha. Derfor
24 er spørsmålet om søndagsåpne butikker et tydelig retningsvalg.

25
26 I dag er det mange som må jobbe på søndager - som holder Norge i gang. Ansatte innen helse, politi,
27 brann, vakthold og transport, osv. Likevel har de aller fleste av oss fri på søndager. Mer alminnelig
28 søndagshandel fører til at flere må jobbe på søndager. Det vil ha konsekvenser for deres familier og
29 for velferdstilbud som barnehager. I sum utfordrer det vår felles fridag.

30 Forslaget om søndagsåpne butikker har klare negative klimaeffekter. Flere må reise på jobb på
31 søndager, det vil bli mer varetransport og energiforbruket til blant annet oppvarming vil øke.

32
33 Søndagsåpne butikker kan også gi dyrere varer for norske forbrukere og kostnadene i bransjen vil
34 øke. Det utgjør også en trussel for små, selvstendige butikker i byene og for nærbutikker i distriktene.

35
36 Regjeringen har allerede åpnet for mer søndagsarbeid gjennom sine svekkelser av arbeidsmiljøloven.
37 Nå foreslår regjeringen å gjøre vår felles fridag til en ordinær handledag, året rundt, i alle
38 kommuner. Det er Arbeiderpartiet mot. Derfor vi sier klart nei til en generell adgang til søndagsåpne
39 butikker.

40 *Forslag til uttalelse nr. 2*

41 **Et trygt og moderne arbeidsliv**

42 Den norske arbeids- og velferdsmodellen skaper tillit, tryggere arbeidsmiljø og styrker
43 omstillingsevnen. Gjennom trepartssamarbeidet skaper vi sammen med partene i arbeidslivet et
44 godt og produktivt arbeidsliv og oppnår gode løsninger i fellesskap. Den norske modellen er
45 internasjonalt anerkjent for å skape et samfunn med små forskjeller og store muligheter.

46 **Oppgjør med useriøsitet og arbeidslivskriminalitet**

47 Sterke krefter som økt bruk av midlertidige ansettelser, større arbeidsledighet og økt
48 arbeidsinnvandring, trekker i retning av en løsere tilknytning til arbeidslivet og et todelt
49 arbeidsmarked med økt konfliktnivå.

50 Lokale folkevalgte har en viktig rolle som arbeidsgivere og innkjøpere av tjenester i sin kommune.
51 Ansatte i kommunen leverer viktige tjenester til befolkningen. For å sikre god rekruttering må stat,
52 kommune og fylkeskommune ha en arbeidsgiverpolitikk som skaper trygghet og forutsigbarhet. Som
53 stor innkjøper hviler det et betydelig ansvar på det offentlige.

54 Stadig flere kommuner bruker vikarbyråer i stedet for egne ansatte ved sykefravær og ferieavvikling.
55 Det gir mer utrygghet for arbeidstakerne og kommunene går glipp av viktig kompetanse.

56 I privat sektor ser vi forsøk på nye former for selskapsetablering, som ønsker å omgå lovbestemte og
57 tariffavtalte rettigheter.

58 Arbeidstakeres rettigheter, helse, miljø og sikkerhet må sikres også i virksomheter som er organisert
59 som franchiser.

60 Alle disse utviklingstrekkene gir grobunn for sosial dumping og arbeidslivskriminalitet der blant annet
61 skatt og moms underslås. For å møte dette trenger vi en fremoverlent holdning og flere kraftfulle
62 tiltak.

63 Arbeiderpartiet vil:

- 64 • At kommuner og fylkeskommuner som hovedregel skal tilby faste, hele stillinger, og
- 65 bekjempe midlertidighet
- 66 • At kommunene, sammen med partene, arbeider for en heltidskultur
- 67 • Sikre en grunnbemanning som gir mindre behov for innleie
- 68 • Ha vikartjenester med faste ansatte
- 69 • Stille krav om anstendige lønns- og arbeidsforhold ved offentlige anbud
- 70 • Stille krav om begrensinger av antall underleverandører
- 71 • Stille krav om at bedrifter det inngås kontrakt med er godkjente lærebedrifter, og at
- 72 lærlinger deltar i oppdraget i større prosjekter
- 73 • Sikre rett til kollektivt søksmål
- 74 • At fast ansettelse uten grunnlønn skal være ulovlig

75 Uten en aktiv arbeidslivspolitikkk får vi et samfunn med større forskjeller, mindre frihet for den
76 enkelte og lavere produktivitet i samfunnet og ikke minst stor fare for sosial dumping og

77 arbeidslivskriminalitet. Arbeiderpartistyrte kommuner bør la være å benytte seg av den nye generelle
78 adgangen til midlertidig ansettelser.

79 **Deltagelse i familieliv og yrkesliv**

80 Gode permisjonsordninger, pappaperm, barnehager, diskrimineringslover og et likestilt
81 arbeidsliv, har mye av æren for at det i Norge er enkelt å kombinere arbeidsliv med familieliv. Når vi
82 får barn er det trygge ordninger som trer inn, som sikrer begge foreldre permisjon fra jobb, samtidig
83 som vi beholder inntekten.

84 Arbeiderpartiet mener at god arbeidslivspolitik er god familiepolitikk fordi

- 85 • Full barnehagedekning gjør det mulig å kombinere det å ha småbarn med det å være i arbeid
- 86 • Regulerte arbeidstidsordninger gjør det mulig å planlegge for fritid og familieliv
- 87 • Retten til fleksibilitet i arbeidslivet i ulike faser av livet er også med på å sikre dette

88 **Muligheter for alle i arbeidslivet**

89 Alle må bidra med det de kan for å komme i arbeid og aktivitet. Like viktig som å stille krav, er det å
90 stille opp som samfunn. Mange kan trenge støtte og hjelp for å komme seg i arbeid. De må gis bedre
91 muligheter enn i dag

92 I tillegg til et inkluderende arbeidsliv er NAV vårt viktigste redskap for å hjelpe flere inn i arbeidslivet.
93 Arbeiderpartiet vil forbedre NAV og styrke arbeidsfokuset i etaten. Det er behov for en mer aktiv
94 arbeidsmarkedspolitikk, som jobber målrettet for de som sliter med å få innpass i arbeidslivet.
95 Tiltakene må rettes mot personer med psykiske lidelser og mot ungdom, i samarbeid med lokale
96 arbeidsmarkedsbedrifter, slik at man styrker førstelinjen som har nær kontakt med det lokale og
97 regionale arbeidsmarkedet. Videre trengs en tettere oppfølging av den enkelte. Dersom tiltakene
98 konkurranseutsettes, mister de lokal forankring og svært ofte blir pris viktigere enn kvalitet.
99 Kommunene må sørge for at de lokale arbeidsmarkedsbedriftene, sammen med NAV, hjelper utføre
100 til å prøve ut sin restarbeidsevne der det er aktuelt.

101 Samarbeidet med helsetjenesten må styrkes, slik at gode tiltak kan rettes inn mot arbeidstakere som
102 står i fare for å falle ut av arbeidslivet.

103 Det er spesielt alvorlig når unge faller ut av utdanning eller mister tilknytningen til arbeidslivet.
104 Arbeiderpartiet mener derfor at det fortsatt skal være en prioritert oppgave for NAV å følge opp
105 ungdom. Ungdomsløftet skal sikre ungdom under 35 år rask oppfølging fra den dagen den unge
106 kontakter NAV, og en aktivitetsplan med skreddersydde tiltak som passer for den enkeltes
107 utfordringer og muligheter etter en måned. Arbeid med ungdomsløftet må innebære oppsøkende
108 virksomhet, tettere oppfølging og et nært samarbeid med næringsliv og utdanningssystem.

109 Lokalpolitikere har ansvaret for store deler av tjenestene ved de lokale NAV kontorene og må ha et
110 aktivt forhold til tjenestene NAV leverer i kommunen.

111 Arbeiderpartiet vil at

- 112 • Alle som kan bør være i arbeid
- 113 • NAV må styrkes for å bli bedre til å få alle i arbeid
- 114 • Kommunene må ha spesielt fokus på unge og de med psykiske lidelser
- 115 • Kvalitet må vektes mer enn pris
- 116 • Gi alle under 26 år på tiltak rett på utdanning
- 117 • Sørge for at ungdomsgarantien gjennomføres og styrkes
- 118 • Styrke NAV sitt kvalifiseringsprogram
- 119 • Samarbeid mellom NAV og kommunen om sosialfaglige rådgivere i skolen
- 120 • Prøve en mentorordning der ungdom i NAV blir fulgt opp av dedikerte voksenpersoner

121 **Virkningene av uførereformen**

122 Arbeiderpartiet vil ha et velferdssamfunn som gir flere mulighet til å bidra med sine kunnskaper og
123 evner. Også de som bare kan jobbe i perioder må ha mulighet til det. I dag er det mange uføre som
124 ønsker muligheten til å jobbe litt. Uførereformen skal legge til rette for det, gjennom at det skal blir
125 enklere å kombinere trygd og arbeid. Det er behov for en gjennomgang av virkningene av
126 uførereformen slik at vi kan komme med tiltak til forbedringer for de som blir rammet på en utilsiktet
127 måte. Kommunene oppfordres til å formidle hvordan ulike sosiale tjenester, samt
128 arbeidsmarkedstiltak fungerer for deres innbyggere.

Trygghet skapes lokalt

Tryggheten i samfunnet starter hjemme, i nærmiljøene og i lokalsamfunnene. Å skape trygghet er et felles og offentlig ansvar. Forebygging er grunnlaget for gode samfunn og gode liv for enkeltmenneskene. Vi trenger alles innsats, fra enkeltmennesker til frivillige organisasjoner, skoler, private og offentlige aktører, sammen med innsatsen fra politiet.

Kommunene har en særskilt rolle. Gjennom politiråd og SLT-rådene (*Samordningsmodell for lokale forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet*), koordinerer de virkemidlene til kommunene og politiet, for å forebygge og fange opp problemer så tidlig som mulig. Disse arenaene må styrkes. Nasjonal forskning på forebygging og bekjempelse av ekstremisme må understøtte det lokale arbeidet, og innførte tiltak må evalueres.

Vi er stolte av vårt politi, deres sivile preg og vektleggingen av det forebyggende arbeidet de gjør. Arbeiderpartiet er mot generell bevæpning av politiet. For Arbeiderpartiet er det viktig med et sterkt nærpolti. Politiet skal være der folk bor. Når det skal gjøres endringer i den lokale strukturen i politiet skal dette lokalt politisk forankres.

For at norsk politi også i fremtiden skal ha høy tillitt i befolkningen, ønsker Arbeiderpartiet et bredt forlik om politireformen. Reformen må sikre økt lokal politikraft og svare på hovedkritikken fra Gjørvi-kommisjonen, om at ledelse og kultur var det som skilte det som gikk bra fra det som gikk dårlig.

Antallet politidistrikter skal reduseres. Utgangspunktet for en del distrikter skal være fylkesgrensene. Men flere steder vil ikke dette være den beste løsningen. Arbeiderpartiet vil legge vekt på at den nye inndelingen av politidistrikter må bygge på politisk vedtatte, klare kriterier, knyttet til blant annet forebygging, beredskap, og samarbeid med andre nødetater.

Arbeiderparti-styrte kommuner vil legge vekt på:

- Forebygging av ungdomskriminalitet gjennom styrking samarbeidet mellom politiet barnevern og skole, og ungdomsteam i politiet som jobber spesielt i ungdomsmiljøer.
- Et tett og godt samarbeid med frivillige organisasjoner, både i det forebyggende arbeidet, og for økt beredskap.
- Styrking av organisasjoner som jobber mot vold, prostitusjon og ofre for menneskehandel.
- Frivillige organisasjoners innsats skal inn i det kommunale planarbeidet, i samarbeid med organisasjonene.
- Styrke innsatsen mot radikaliserings og alle former for voldelig ekstremisme.
- Etablering av lokale nettverk som legger til rette for at foreldre med ungdom i risikozonen for radikaliserings kan hente erfaringer fra hverandre og få kvalifiserte råd.
- Tiltak som gjør det lettere for folk å varsle om personer som kan være på vei inn i ekstreme miljøer, og hjelper unge som har havnet i ekstreme miljøer å komme ut.
- Økt kunnskap om voldelig ekstremisme, inkludert fremmedkrigere som reiser og de som kommer tilbake.
- Utvikling av lokale handlingsplaner for å forebygge, fange opp og bekjempe vold i nære relasjoner.
- Styrket lokal kunnskap og kompetanse om vold i nære relasjoner, både i politiet, helsetjenesten og andre kommunale tjenester.
- Sikre en god og trygg oppfølging av voldsutsatte i kommunen gjennom krisesentre og bosetting av de som bryter ut av voldelige hjem, samt sørge for at det også finnes et tilbud for voldsutsatte menn.

- 180
- 181
- 182
- 183
- I oppfølgingen av barn som har vært utsatt for vold og overgrep må kommunene sørge for godt samarbeid med barnehusene.
 - Tilby behandlingstilbud for overgripere, og hjelp til sinnemestring, som bidrar til at det blir færre ofre i fremtiden.